

Pastabos iš tolo

Viešnage senajame pasauly

Taip — galėčiau sakyti, kad ne tik senajame, bet ir net "antros" rūšies pasaulyje. Ypač save pateisinčiau, žiūrėdamas į senąjį (europiečių) pasaulį amerikiečio akimis.

Tai, esu Londone. Nebe pirmą kartą. Kiek kitaip yra su žmona. Ji Londone dabar vieši pirmą kartą. Be abejo, jos įspūdžiai, jau vien iš moteriško taško žiūrint, yra kitoki, negu mano: jos dėmesys daugiau nukreiptas į meno galerijas ir bažnyčias — katedras, kai tuo pačiu metu mano dėmesys daugiau apima politines nuotakas, kiek jų galima suvokti vietinėje spaudoje ir pokalbiuose su Londono gyventojais. Aš buvau nustebintas eilinio Anglijos piliečio atvirumu ir nuoširdumu, besidalinant nuotakomis (politinėmis) su amerikiečiu, ypač kai paaiškėjo, kad vis dėlto dar esu, jei jau ne 50%, tai mažą mažiausia 25% europietis. Kai ta aplinkybė išryškėja, pokalbis pasidaro sklandesnis ir kur kas nuoširdesnis. Senojo pasaulio žmogus visada rodė tam tikro abuotumo amerikiečiui, nesistėbiu dėlto dabar, kad tai patyriau "ant savo kailio".

Galėčiau iš Londono parašyti labai trumpą ir aiškia turistų korespondenciją: "...šalta, lyja, migla, brangu". Tai kaip tik tai,

ką čia, Londone, radome, ir kuo gyvename. Betgi tai turi ir gerų pusių: lieka daugiau laiko muziejams, galerijoms, teatrams, istoriniams (įskaitant ir bažnyčias — pvz.: Westminster Abbey, St. Paul's Cathedral ir kt.) vietų lankymui, taip pat "naktiniam gyvenimui", kuriame, be abejo, atsispindi senojo pasaulio jaunios kartos polėkiai.

Betgi dabar labai trumpai — apie įspūdžius, bent pirmuosius (ir paviršutiniškus).

Galėčiau pakartoti, kad viešime ne tik senajame, bet jau dabar — net ir antros rūšies pasauly. Žinoma, į visa tai žiūrint pro amerikiečio akinius...

Štai kodėl: žmonės labai kuklūs, nuoširdūs ir paslaugūs, bet kur, jei to pageidaujama. Apranga — paprasta (pigi medžiaga), bet moderni — ypač moterų. Labai malonų įspūdį daro vaizdas, kai iš ryto stebi judėjimą gatvėse, kur perpildyti autobusai veža ne tik darbininkus, į darbą, bet ir vaikus į mokyklą: vaikai kad ir kukliai, bet labai švariai apmęti vyksta mokyklon ir tokie grįžta namo.

Kokia pagarba senesniai (ar tik moteriškai) autobuse... Jau-

nuolis atsikėlė ir uždėdžia savo sėdynę senesniai ar tik moteriškai iš viso... Mūsų krašte (Amerikoje) mano gėdai — sena moteris dėl sėdmos vietos su jaunuoliu autobuse turėtų "kariauti" — ir pralaimėtų, nes to jaunuolio "constitutional rights" — leidžia jam nekreipti dėmesio nei į senus, nei į ligonius... Čia, Anglijoje, tokias konstitucines teises, kur jos "šlubuoja" — pataiso mokykla: auklėjamas mokyklos suole...

Daug ir labai daug norėčiau parvežti gerų gyvenimo būdo ypatybių į savo kraštą — Ameriką, — ypač kiek tai liečia jaunąją kartą. Bet, tai nei mano pagrindinė šios kelionės užduotis, nei mano trumpos viešnagės patirtis.

Bet kiek mačiau ir girdėjau,

Porą kelionių reportažų paskaicius

Los Angeles gyventojas p. J. Kaributas pernai aprašinėjo savo kelionę aplink pasaulį. Nors ir buvo juose per daug nesvarbių smulkmenų, bet, reportažas buvo pakankamai įdomus ir skaitytinas. Tačiau paskutinis p. Kaributo reportažas iš kelionės po Meksiką buvo tikrai "neskanus".

Pirmiausia, jis visus meksikiečius išvadino avigaliais, iš kurių nieko nepasimokysi. Įdomu, kaip p. Kaributui būtų patikę, jeigu nepriklausomybės laikais būtų atvažiuavę turistai, sakysime, iš Portugalijos ir visus lietuvius (neišskiriant nei p. Kaributo) būtų išvadinę avigaliais?

Antra, netiesa, kad Meksikos prekių kainos daug aukštesnės, negu Amerikos. Gal p. Kaributas nežinojo, kad meksikiečiai prekių kainas languose žymi tokiu pat dolerio (\$) ženklui, kaip ir amerikiečiai, tačiau peso vertė yra apie dešimt kartų žemesnė, negu Amerikos doleris. Tai jau yra viena iš svarbesnių reporterio nuodėmių — visuomenės klaidinimas.

Ponas Kaributas biauursi meksikiečių lūšnomis, paprastais drabužiais ir tvirtina, kad jis su kirvuku ir plaktuku daug geriau susitvarkytų.

Tai jau kalba ne turistas, bet agresingas reformatorius. Reikėtų nepamiršti, kad tai jų kraštas, jų gyvenimo būdas ir jei p. Kaributas norėjo praturtinti savo žinias dar vienu kraštu, jam buvo leista tai padaryti be mažiausių varžymų. Man rodos, kad už tai reikėtų parodyti dėkingumą, o ne panieką.

Tokia Kaributo pažiūra į žmogaus vertę man primena mano Lietuvoj turėtą bendramokslį, kuris buvo viengungis, turėjo valstybinį darbą, o svarbiausia — turėjo bent penketą kostiumų. Jis taip didžiuvadavo savo drabužiais, kad visus kitus žmones vertindavo tik pagal kostiumų skaičių.

Pabaigoj p. Kaributas kreipiasi "į tautą" patardamas ten nevažiuoti. Deja, amerikiečiai masėmis ir po daug kartu lankosi Meksikoje.

Kita s kelionės reportažas Draugs tai p. J. Janušaitis

ypač mano žmonos d'čiam pasigėrėjimui — "pasaulis dar nėra žuvis...", jeigu stebėtum jį net ir vien tik pro "amerikonis-kus akinius".

Pasaulis čia "prastas" — kiek liečia gyvenimo lygį — stengiantis praversti tam tikrą "liniją" tarp ten (Amerikoje) ir čia — Anglijoje, ekonominių pažiūrų. Bet po prastu rūbu, čia prideda didinga dvasia. Kur tik bežiūrėtum: prie Buckingham Palace, kaip keičiama karalienės rūmų karinė sargyba (kuo buvo sužavėta žmona, kaip ir aš pats, stebėjęs tas apeigas jau kelis kartus metų metus aukščiau) buvome nustebinti ne etik turistų gausumu, bet ir D. Britanijos piliečių lojalumu monarchijai, kuri tebėra kairiųjų pagrindiniu politinės santvarkos puolimo objektu.

Senatorius Hubert Humphrey patenkintas, kad gydytojai pripažino, kad jo kūne rastas auglys nėra piktybinis.

noj kainuoja \$2,000 — \$3,000. Aš pirmas prašyčiau p. Janušaitį man išmainyti keletą sklypų. Deja, ne visi nemėgsta ramybės, ypač po tokio sunkaus mūsų gyvenimo kelio pasiekus saulėlydžio.

Prie visų tų plusų, kuriuos p. Janušaitis priskyrė Daytona Beach, aš dar galėčiau pridėti garsųjį International Speedway stadioną, kur vyksta automobilių ir motociklų lenktynės. Taip pat ir šunų stadionas. Pagrindinės Daytona Beach pajamos yra iš turistų. Tų turistų Velykų švenčių laikotarpy suplaukia 200,000 — 300,000 ir vietos policija nevisada pajėgia susidoroti.

Taip pat motociklų lenktynių laiku Daytona Beach nelabai jauku. Svarbiausias Daytona Beach turtas — tai Atlantas. Bet juo ir Deltonos gyventojai gali laisvai naudotis. Tačiau ir čia yra bėdos. Pajūry leidžiama pasistatyti mašinas arba jomis važinėti kiek tik nori. Ir labai daug žmonių atvažiuoja į pajūrį ne maudytis, bet mašinomis ir motociklais važinėti pro saulės mylėtojų nosis. Labai daug turistų atvažiuoja į Floridą ne tik vaginėti, bet ir užmušinėti. Didžiųjų nusikaltimų atžvilgiu Daytona

Beach priklauso prie pirmųjų, kuriems aš nesiūčiau "žolelių ir nepatrinčių", kur kas turėtų važiuoti, ar nevažiuoti, bet manau, tai yra grynai individualus pasirinkimas.

Priklauso kas ko ieško. Tiems kurie vis dar tebesvajoja apie pirmąjį milijoną, tiems Deltona ne vieta, o tiems, kurie jau jaučiasi atlikę didžiulius darbus ir nori grįžti arčiau gamtos — Deltona yra puiki vieta.

Svarbiausias mano šio straipsnio tikslas ne girti ar ginti Deltoną, bet priminti reporte-

riams jų pagrindinę pareigą — teisingai informuoti skaitytojus, nes kitaip, kenčia laikraštis ir kenčia skaitytojas.

B. Juškys

PERSISKAS ANEKDOTAS

Sode vaikščiojo graži moteris. Pro šalį ėjo jaunuolis. Jis pamatė ją ir sąžo:

— Tuojau ateinu pas tave! — Ak tu, nedorėli! — sušuko ji. — Kaip gi tu čia ateisi? Čia juk nėra jėjimo. Nebent tu čia ateisi? Čia juk nėra jėjimo. Nebent apeitum sodą iš šiaurinės pusės...

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga.

Kaina \$2.00

Net vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis parašytos studijos. Ši knyga būna kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstančių žmonių tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užėti "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridėdant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608.

Gavę pinigų, tuojau knyga pasistums.

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie leidžiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietai drobės viršeliais kaina 4 dol.

J. Audėnas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičias komunizmo klasingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdūs aprašymai ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką ji žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGIŠKUOJU KILIMU I VILNIU. Kelionė į Lietuvą įspūdiškai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINES UZDANGOS. Autoriaus pastabumų neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAS. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠTEJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami! Naujienose, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdant čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENU PAVASARINIS PIKNIKAS

IVYKS SEKMADIENI,

Birželio mėn. 9 d.

BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

Visi lietuviai maloniai kviečiami į "N." pikniką

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

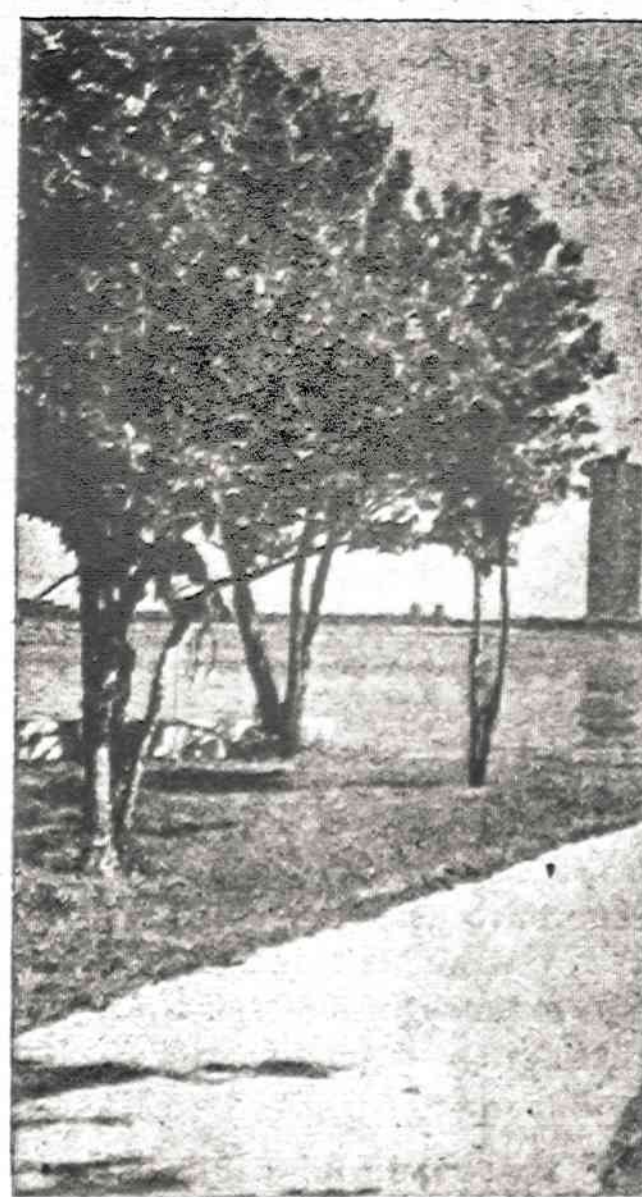
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmia, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

